

Roeline Biemond

GZ psycholoog/promovenda

**Bewust omgaan met alcohol
en middelengebruik bij
mensen met Korsakov**

korsakov
kenniscentrum

alles over korsakov

Korsakov en alcohol

Roeline Biemond
GZ psycholoog

Regionaal Expertise Centrum Korsakov Amsta

Alcohol en Roeline- Waarom?

Samenwerkingschool voor HAVO en Atheneum

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Brijder^{PG}
Specialist in verslavingszorg

Jellinek

AMSTA

Alcohol is geen gezonde keuze

Opbouw presentatie

- Alcohol - onderzoek
- Alcohol en Amsta
- Alcohol en de client
- Klinische praktijk - interventies

Wat vind ik ervan?

“wij weten wat gezond eet –en drinkgedrag is dus dat moeten wij de client aanleren, daar hoort geen alcohol bij’

Wat vind ik ervan?

‘Als we 1 client alcohol laten gebruiken, dan gaat iedereen dat doen en is het hek van de dam’

Cijfers Trimbos

- Alcoholstoornis (mild) ooit in het leven (NEMESIS-3)

-55-pussers: 8,8%

-Grootste risicogroep ouderen: de jongere en alleenstaande mannen (55-65 jaar) en mensen met een angststoornis. Alcohol geen voorspeller van langdurige depressie. Depressie vergoot wel kans op problematisch alcoholgebruik.

-1/3 acute opnames ZKH: overmatig alcohol in het spel

-25% van de aanmeldingen in de verslavingszorg zijn 55 jaar of ouder.

Onderzoek naar alcohol en alcoholgebruik binnen het netwerk

- Aanleiding; veel vragen, veel consulten
- Uitvoering; uitzetten vragenlijst ter inventarisatie
- (10 REC instellingen, groot/klein)
- Start onderzoek individueel -en groepsbehandeling gericht op o.a. middelengebruik (client tevredenheid en inbreng wat werkt/wat werkt op de inhoud van de behandeling, en onderzoek naar uitkomstmaten effectiviteit)

Onderzoek – alcoholbeleid instelling

- overgrote meerderheid Korsakov afdelingen richt zich op volledige abstinentie
- De gesloten afdelingen zijn grotendeels ter voorkoming van alcoholgebruik
- Een grote minderheid biedt mogelijkheid tot drinken 0% alc of twijfelen daarover

- Mag de client 0% bier (of andere 0% drank) drinken?
wat spreekt voor, wat spreekt tegen?

Alcohol en onderzoek - Trek

Clënten op een open afdeling denken meer aan alcohol, en hebben meer last van trek.
In de totaalgroep denkt 65% van de cliënten in deze groep niet aan alcohol, 25% heeft soms last van trek.

Alcohol en onderzoek – praten over alcohol

- Er wordt gemiddeld door het zorgteam **4 keer per maand** over alcohol met clienten gesproken, **vrijwel niet over trek**
- Er wordt gemiddeld **1 keer per maand** door behandelaren met clienten over alcohol gesproken, **vrijwel niet over trek**

Onderzoek alcohol en de wens tot meer kennis

80%↑

Alcohol en Amsta

- REC Korsakov Amsta (79 client in totaal; leeftijd range: 43-90)
- *40% geheel niet bezig met alcohol
- *20% lichte trek, paar keer per jaar uitglijder in alcoholgebruik
- *20% neigt tot fors en overmatig alcoholgebruik
- *20% verzoek en in staat tot gecontroleerd alcoholgebruik

Alcoholbeleid in het REC KSK Amsta voor de open afdelingen (populatie 55 clienten)

- Gecontroleerd gebruik aan de hand van stringente afspraken
- Niet meer dan twee glazen, niet elke dag, niet op de afdeling
- Promillage aan de hand van blaascontrole
- Begeleiding zorgteam en psycholoog, evt arts
- Evaluatie en indien nodig aanpassen afspraken (geen invloed op functioneren)

-
- Filmpje van twee klanten wat ik tijdens mn presentatie heb gebruikt, heb ik er uit gehaald. Beide klanten hadden toestemming gegeven voor het tonen op het wetenschapsforum, niet om het daarna ook aan alle deelnemers te mailen.

Korsakov en alcohol – de praktijk – casuïstiek

- ‘Het krijgen van de kick van alcohol is al zo lang geleden, ik zou al niet meer weten hoe dat voelt, ik taal er niet meer naar. Ik ga wel eens uit eten met m’n broer of anderen van de afdeling maar dan neem ik een alcoholvrij biertje. Mijn nieren zijn zo slecht, dus alcoholgebruik was voor mij echt over & uit’

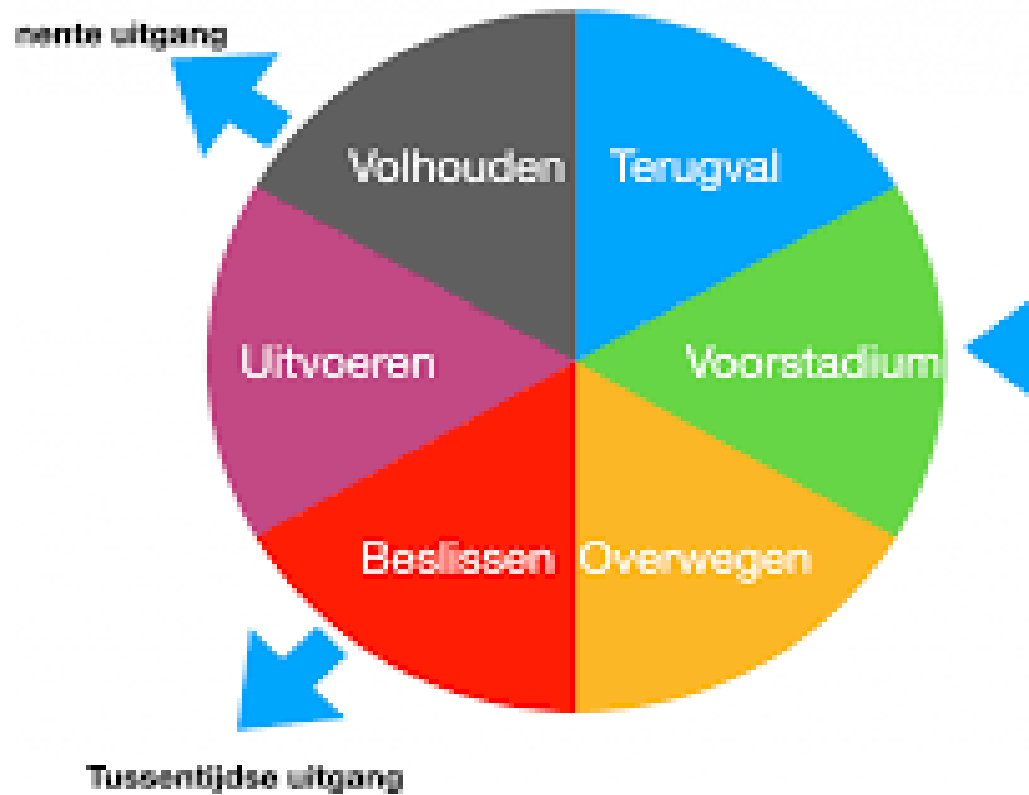

Korsakov en alcohol – de praktijk – casuïstiek

- * client met familie/vrienden die gebruiken
- * clienten die niet willen stoppen met alc.gebruik
- * client die in periodes alcohol drinkt
- * clienten die samen uit eten gaan en twee ervan alc
vrij bier drinken

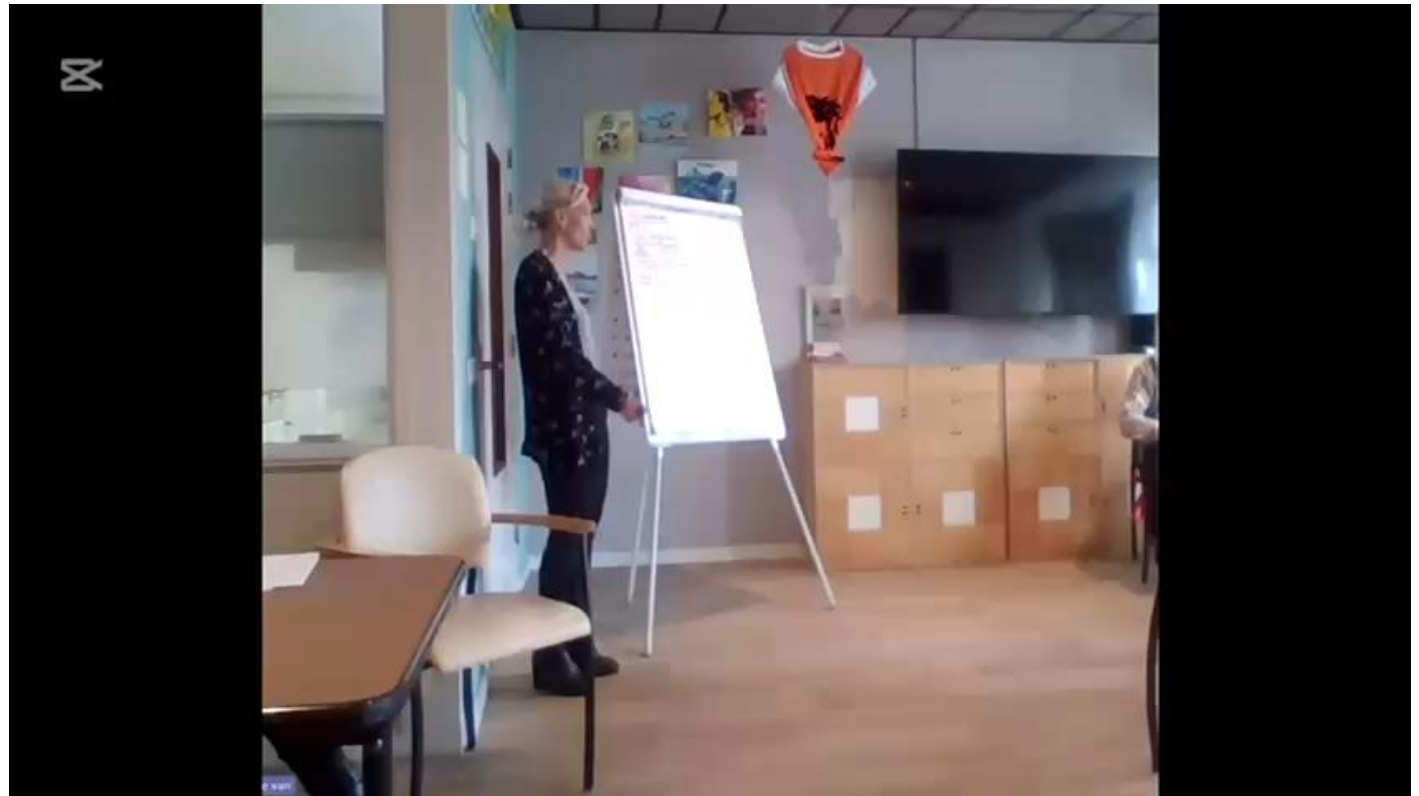
Alcohol in klinische interventies

Cirkel van gedragsverandering

Alcohol en interventies

Alcohol en interventies

- cirkel van gedragsverandering
- functie analyse
- in kaart brengen uitlokkende factoren
- uitleg 'wat is trek'
- gewoonte - rituelen
- coping - terugvalpreventie

Alcohol en interventies

- Terugval en terugvalpreventie
- Ambulant of klinisch ontgiften
- Behandel –en nazorggroep
- Nieuwe start

Alcohol, alcoholgebruik en Korsakov

Wat is er nodig?

- meer kennis verspreiden
- gezamenlijk moreel ethisch beraad
- voortgang onderzoek!

Wordt vervolgd!

- Dank jullie wel voor de aandacht en aanwezigheid!

r.biemond@amsta.nl